

Cila gjykatë është kompetente për shqyrtimin e pasurisë trashëgimore?

Gjykata komunale është kompetente për shqyrtimin e pasurisë trashëgimore nga një gjyqtar i vetëm. Në pikëpamje territoriale do të jetë kompetente ajo gjykatë në juridiksionin e së cilës trashëgimlënësi në kohën e vdekjes ka pasur vendbanimin ose vendqëndrimin e vet.

Si mund të disponojnë trashëgimtarët me pjesën e tyre trashëgimore?

Sipas ligjit për Barazi Gjinore N. 2004/02, neni 16.13 trashëgimtarët, femra dhe mashkujt mund të disponojnë me pjesën e tyre trashëgimore dhe ta tjetërsojnë, sipas regjistrimit si pasuri e tyre trashëgimore.

**Njih të drejtat tua
të trashëgimisë dhe pronës**

KUVENDI KOMUNAL GJILAN
Njësija për të drejta të njeriut
Zyrtarja komunale për Barazi gjinore
Drita Klaiqi

Tel: 044 873 203

Disenjoj
Designed by Erodita Klaiqi Kasumi

Qasja grave në të drejtën pronësore dhe në të drejtën trashëgimore, është një ndër temat që në Kosovë gati kurrë nuk diskutohet. Rrethanat socio- kulturore, kanë ndikim ma të madh se sa aktet ligjore. Statistikat gjyqësore tregojnë se në praktikë aplikimi i ligjit sa i përket rasteve kur mohohet çështja e së drejtës përkatëse, është mjaft e rrallë. Situatat e tilla janë rënduese për femrat të cilat kërkojnë që të drejtat e tyre të promovohen, mbrohen dhe të përmbushen.

Çka nënkuptojë me termin trashëgimi?

Trashëgimia është kalimi me ligj a me testament i pasurisë së dikujt që vdes pasardhësve të tij.

Si fitohet trashëgimia?

Me ligj zbatohet ku trashëgimlënësi nuk ka lënë testament ose ka lënë testament vetëm një pjesë të pasurisë së tij ose kur testamenti është pjesërisht i pavlershëm.

Kush janë trashëgimtarët ligjor në mungesë të testamentit?

Sipas nenit 11 të ligjit mbi trashëgiminë, trashëgimtar ligjor janë: fëmijët e trashëgimlënësit të adaptuarit e tij dhe pasardhësit e tyre, bashkëshortja, prindërit, vëllezërit dhe motrat dhe pasardhësit e tyre.

Si ndahet pasuria trashëgimore kur vdes njëri bashkëshort?

Pasuria trashëgimore e të vdekurit trashëgohet para të gjithëve nga bashkëshorti i të vdekurit dhe nga fëmijët.

Këta trashëgojnë pjesë të barabarta dhe paraqesin radhën e parë të trashëgimisë pa dallim gjinie, gjithashtu fëmijë nënkuptojmë djemtë dhe vajzat.

Po në qoftë se njëri nga fëmijët ka vdekur para trashëgimlënësit?

Atëherë pjesa pasurisë trashëgimore që do t'i takonte fëmijës së vdekur sikur të kishte jetuar pas trashëgimlënësit do të trashëgohet nga fëmijët e tij apo nipat a mbesat e trashëgimlënësit në pjesë të barabarta.

Po nëse trashëgimlënësi nuk ka fëmijë, kush e trashëgon pasurinë e tij?

Pasuria e tillë ndahet në dy pjesë të barabarta d.m.th gjysma e pasurisë u takon prindërve dhe gjysma tjetër bashkëshortit.

Në qoftë se pas të vdekurit nuk ka bashkëshort, atëherë prindërit e të vdekurit e trashëgojnë tërë pasurinë në pjesë të barabarta dhe kjo paraqet radhën e dytë të trashëgimisë e cila vjen në shprehje vetëm nëse nuk ekziston radha e parë e trashëgimisë.

Po nëse dy prindërit e trashëgimlënësit kanë vdekur dhe nuk kanë lënë pasardhës?

Në këtë rast tërë pasurinë trashëgimore të trashëgimlënësit e trashëgon bashkëshortja ose bashkëshorti i tij apo i saj.

Si trashëgohet pasuria nëse njeri nga prindërit e trashëgimlënësit kanë vdekur dhe trashëgimlënësi nuk ka fëmijë?

Në këtë rast pjesën trashëgimore që do t'i kishte takuar njërit prind, sikur të kishte jetuar pas trashëgimlënësit e trashëgojnë fëmijët e tij (vëllezërit dhe motrat e trashëgimlënësit) në pjesë të barabarta.

Po në rastin kur trashëgimlënësi ka qenë adoptues?

Atëherë i adaptuari dhe pas lindësit e tij, ndaj adoptuesit kanë të drejta të njëjta trashëgimore, sikurse fëmijët e adoptuesit dhe pas lindësit e tjerë të tij, përveç nëse në rastin e adoptimit, këto të drejta nuk janë të kufizuara ose përjashtuar fare.

Çfarë të drejte ka bashkëshorti i trashëgimlënësit nga pasuria e përbashkët e fituar me punë gjatë martesës?

Bashkëshorti/ja i trashëgimlënësit ka të drejtë të kërkojë që nga pasuria trashëgimore të veçohet pjesa e tij/saj në pasurinë e përbashkët, të cilën bashkëshortët e kanë fituar me punë gjatë martesës. Pas ndarjes së pasurisë së përbashkët vetëm pjesa që i takon trashëgimlënësit bëhet objekt i trashëgimisë.

Çka ndodhë në rastin kur trashëgimlënësi ka jetuar në bashkësinë jashtëmartesore?

Në këtë rast duhet t'i kenë të plotësuara dy kushte:

1. Që bashkësia jashtëmartesore gjer në momentin e vdekjes së trashëgimlënësit të ketë zgjatur së paku 10 vite e në këtë bashkësi ka së paku 5 vjet.
2. Që asnjëri, as tjetri bashkëshort të mos ketë qenë në martesë me personin e tretë respektivisht që trashëgimlënësi ka qenë në martesë të ketë ngritur padi për shkurorëzim ose anulim të martesës dhe pas vdekjes së tij të konstatohet se padia ka pasur mbështetje.

TRASHËGIMIA